

Projekt

z dnia 15 grudnia 2022 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZAKROCZYMIU**

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu wspierania rodziny na lata 2023-2025

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700 i 2140) uchwala się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023 - 2025” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Zakroczymiu
z dnia 2022 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY ZAKROCZYM
NA LATA 2023-2025

Zakroczym 2022 r.

Spis treści:

1. Wprowadzenie	3
2. Diagnoza - stan problemu	4-5
3. Cele Programu.....	5
4. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.....	5
5. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.....	5
6. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.....	6-8
7. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Zakroczym	8
8. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025	8
9. Monitoring przebiegu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025	9

I. Wprowadzenie

Gminny Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023 – 2025, zwany dalej Programem, opracowano w oparciu o art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i służy on wspieraniu rodzin, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Program zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy w rodzinie w zależności od potrzeb. Program przygotowano na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakroczymiu, dalej także GOPS w Zakroczymiu, oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych, asystenta rodziny i wychowawców placówki wsparcia dziennego.

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego.

Do głównych zadań gminy należy :

- 1) opracowywanie i realizacja 3 letnich programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego,
 - d) finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny, kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art.29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Występujące w rodzinie problemy często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka. Pomoc powinna opierać się na wspomaganiu osób i rodzin we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Program to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu podniesienie efektywności działań podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu na rzecz rodzin zamieszkujących gminę Zakroczym.

II. Podstawa prawna

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025 jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, a w szczególności z:

- ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”;
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

III. Diagnoza - stan problemu

Gmina Zakroczym położona jest w województwie mazowieckim, w powiecie nowodworskim. Powierzchnia Gminy ogółem wynosi 71,42 km². Gmina obejmuje miasto Zakroczym oraz 17 sołectw. Siedzibą władz samorządowych gminy Zakroczym jest miasto Zakroczym.

Gminę Zakroczym zamieszkuje 5791 osób, wśród których 2955 stanowią kobiety, natomiast 2836 mężczyźni (dane z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Zakroczymiu - stan na dzień 31.12.2021 r.)

Jak wynika z danych statystycznych na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców systematycznie się zmniejsza, co spowodowane jest między innymi ujemnym przyrostem naturalnym oraz coraz większą emigracją zarobkową.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki na terenie gminy Zakroczym koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela 1. Liczba osób objętych pomocą społeczną (opracowano na podstawie danych ze sprawozdań resortowych GOPS w Zakroczymiu)

Okres sprawozdawczy	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	416	303	341
Procent rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców	7,42	4,99	5,88

Tabela 2. Przyczyny udzielania wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (dane GOPS w Zakroczymiu za 2021 r.)

<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
Ubóstwo	199	359
Bezdomność	8	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	15
w tym : wielodzietność	1	5
Bezrobocie	116	228
96	96	120
Długotrwała lub ciężka choroba	63	114
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	6	27
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	8	10
Zdarzenie losowe	1	4

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent zajmuje się wyłącznie pracą z rodziną w środowisku. Celem jego pracy jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Zadaniowy czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Po zakończeniu współpracy z rodziną zostaje ona objęta monitoringiem przez kolejne 3 miesiące.

W gminie Zakroczym zatrudniony jest jeden asystent rodziny. Dane w zakresie wsparcia rodzin przez asystenta rodziny przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2019-2021

Rodziny	Rok		
	2019	2020	2021
Ogółem	11	9	9
Liczba dzieci w rodzinie	20	12	26
Liczba asystentów	1	1	1

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Gmina wspólnie z powiatem ponosi koszty pobytu dzieci. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w pieczy zastępczej przebywa 12 dzieci w

7 rodzinach zastępczych, z tego 10 dzieci w spokrewnionej rodzinie zastępczej, 2 dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej.

Analizując sytuację rodzin mających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej należy podkreślić, iż na przestrzeni ostatnich 3 lat 3 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Rodziny te nie współpracowały z asystentem rodziny.

IV. Cele Programu

Cel główny: *Stworzenie systemu wsparcia rodzin biologicznych oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.*

Zadania

1. Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin.
2. Zapewnienie rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
3. Szeroka współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.
4. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej poprzez wprowadzenie w rodzinie asystenta rodziny.
5. Podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu społecznej świadomości dotyczącej roli rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania człowieka.

IV. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025

1. Dzieci i młodzież z rodzin z problemem dysfunkcji lub z rodzin zagrożonych dysfunkcją.
2. Rodzice i opiekunowie przeżywający trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Mieszkańcy gminy Zakroczym.

V. Oczekiwane rezultaty z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025

1. Ograniczenie liczby dzieci trafiających do instytucjonalnych form pieczy zastępczej.
2. Zwiększenie współpracy różnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze wspierania dziecka i rodziny.
3. Podniesienie kwalifikacji zawodowych zatrudnionych asystentów rodzin poprzez udział w szkoleniach, kursach oraz samokształceniu.
4. Zwiększenie kompetencji wychowawczych i samodzielności życiowych rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny.

VI. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025

Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 został przedstawiony w formie poniższej tabeli.

L.p.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących				
1.	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami, analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc	GOPS	lata 2023-2025	Liczba rodzin z dysfunkcją objętych wsparciem GOPS (dane z wywiadów środowiskowych)
2.	Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie	GOPS	lata 2023-2025	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego m.in. pedagogicznego, prawnego, psychologicznego	GOPS, Gminny Punkt Konsultacyjny Pomocy Psychologicznej i Terapeutycznej w Zakroczymiu, PCPR w Nowym Dworze Maz., Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Dworze Maz.	lata 2023-2025	Liczba osób skierowanych do udzielenia pomocy w formie poradnictwa
4.	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, placówką wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	GOPS	lata 2023-2025	Liczba wspólnych spotkań roboczych
5.	Motywowanie rodzin do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. skorzystanie z poradnictwa psychologicznego, terapii, regularnych spotkań z psychologiem	GOPS, GZI, GKRPA	lata 2023-2025	Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące
6.	Dążenie do reintegracji rodzin dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej	GOPS, GZI, GKRPA, placówki oświatowe, PCPR	lata 2023-2025	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, liczba dzieci, które wróciły do rodziny.
7.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny	GOPS	lata 2023-2025	Liczba rodzin objętych asystenturą
8.	Współfinansowanie zgodnie z ustawą pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina Zakroczym GOPS	lata 2023-2025	Liczba umieszczonych dzieci
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka				
9.	Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom ubogim	GOPS	lata 2023-2025	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą
10.	Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	GOPS	lata 2023-2025	Liczba dzieci korzystających z posiłków
11.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z rodzin najuboższych	GOPS	lata - 2023-2025	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku

12.	Organizacja spotkań integracyjnych (wigilia , Dzień Dziecka) we współpracy z placówką wsparcia dziennego	GOPS, stowarzyszenie	lata 2023-2025	Liczba dzieci korzystających ze świetlicy,
Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców				
13.	Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności	GOPS	lata 2023-2025	Liczba przeprowadzonych diagnoz
14.	Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	GOPS, GKRPA	lata 2023-2025	Liczba osób skierowanych na leczenie
15.	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie	GOPS, GZI	lata 2023-2025	Liczba założonych i zamkniętych Niebieskich kart
16.	Organizacja szkoleń i spotkań dla rodziców w ramach wspierania funkcji opiekuńczo-wychowawczych	GOPS, GZI	lata 2023-2025	Liczba osób biorących udział w spotkaniach
17.	Udział pracowników socjalnych i asystentów rodzin w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną	Pracownicy socjalni, asystenci rodziny	lata 2023-2025	Liczba osób biorących udział.
18.	Realizacja projektów unijnych na rzecz wspierania rodziny	GOPS, organizacje pozarządowe	lata 2023-2025	Liczba osób biorących udział w projekcie
19.	Wspierania działalności placówki wsparcia dziennego	GOPS	lata 2023-2025	Liczba dzieci objętych wsparciem, liczba inicjatyw

VII. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie gminy Zakroczym

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu.
2. Urząd Miejski w Zakroczymiu.
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny działający przy GOPS w Zakroczymiu.
4. Posterunek Policji w Zakroczymiu.
5. Placówki oświatowe z terenu gminy Zakroczym.
6. Nowodworskie Centrum Medyczne.
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakroczymiu.
8. Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.
9. Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Maz.
10. Kuratorzy sądowi.
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Maz.

VIII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025 są:

1. Środki własne gminy Zakroczym.
2. Dotacje z budżetu państwa.
3. Środki unijne.

IX. Monitoring przebiegu realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zakroczym na lata 2023-2025

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakroczymiu będzie corocznie przedkładał Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji programu i osiągniętych efektów w rocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

Monitoring Programu będzie odbywał się poprzez coroczną ocenę i analizę skuteczności podejmowanych działań.

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakroczymiu przy współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
- 3) Posterunkiem Policji w Zakroczymiu,
- 4) Placówkami oświatowymi .
- 5) Sędziami i kuratorami Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Maz.
- 6) Zakładami opieki zdrowotnej,
- 7) Organizacjami pozarządowymi,
- 8) Asystentami rodziny oraz rodzinami wspierającymi.

Uzasadnienie

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz.447) gminy mają obowiązek opracować i realizować trzyletnie programy wspierania rodziny.

Głównym celem programu Wspierania Rodziny w Gminie Zakroczym na lata 2023-2025h jest wsparcie rodzin zagrożonych problemami i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Poprzez realizację programu zwiększą się możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przewyższania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się rodziną.

Obowiązek ustawowy, jak również konieczność wspierania rodzin zagrożonych problemami, bądź nieradzących sobie z pełnieniem funkcji rodzicielskich uzasadnia celowość podjęcia uchwały.